

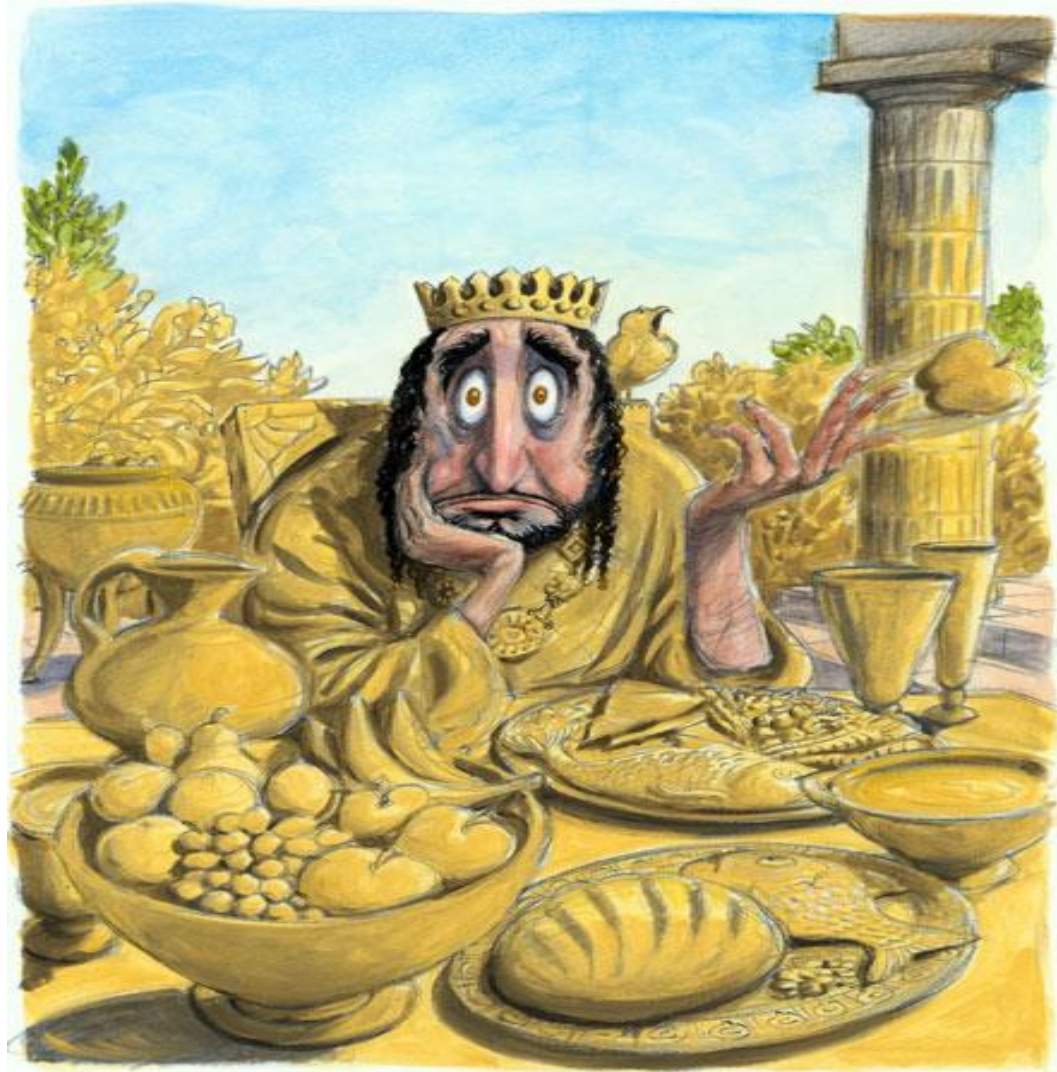
Érzelmekre hangolt kereskedelem: vágy és irigység

dr. Szvetelszky Zsuzsanna
MTA TK „Lendület” RECENS



Együtt vágyakozunk

- Mit szeretnék igazán az életben?
- Az a szegény, aki beteg – legalapvetőbb igényünk a biztonság
- saját kívánság vagy pedig másoké?
- Tipikus szituáció kamaszkorban: egy tini azért dönt a szakítás mellett, mert hangadó társai leszólják a fiút vagy a lányt, akivel járni kezdett
- Mégis, kinek a vágyai határozzák meg döntéseinket, melyek a saját boldogságunkra vonatkoznak? Nem ezt a lovat akartam, valami mégis hiányzik...
- Belső és külső – rejtett vágyak



Kamufotó, kamuemlék, kamuvágy

- Kamufotók kiszűrése a véletlennel egyenértékű – férfiak, 26 év átlagéletkor (Sophie Nightingale, University of Warwick – Cognitive Research: Principles and Implications)
- Beültethető hamis emlékek (Kimberley Wade, Memory 2016): az emberek fele hajlamos elhinni egy fiktív eseményről, hogy az megtörtént vele
- Mire vágyakozunk? Elsősorban: biztonságra



Mire vágyunk?

- A csoport mondja meg, hogy mi – és ki – a menő.
- Családi vágyak
- Miért nem veszel egy...? Miért nem iratkozol be egy....? Miért nem csinálod....? Te még soha nem voltál... ? Ti nem szoktatok...?
- Menő és ciki: lehet-e járni egy lánnyal, aki jóval idősebb a fiúnál? Párkapcsolatban élni egy nővel, aki korábban lefeküdt a férfi egyik barátjával? Összejönni egy férfival, aki korábban évekig terápiába járt?



Együtt irigykedünk

Az irigység az egyetlen élvezet nélküli bűn - az irigy ember soha nem elégedett

Az ember utánczó lény: a másik javát gyakran támadásnak veszi a saját értékei ellen

Veszteségnek éli meg a másik tárgyait, vagyonát, szépségét, eszét: narcisztikus sérülés

A tehetetlenség érzése is kíséri, amiből az irigység fakad

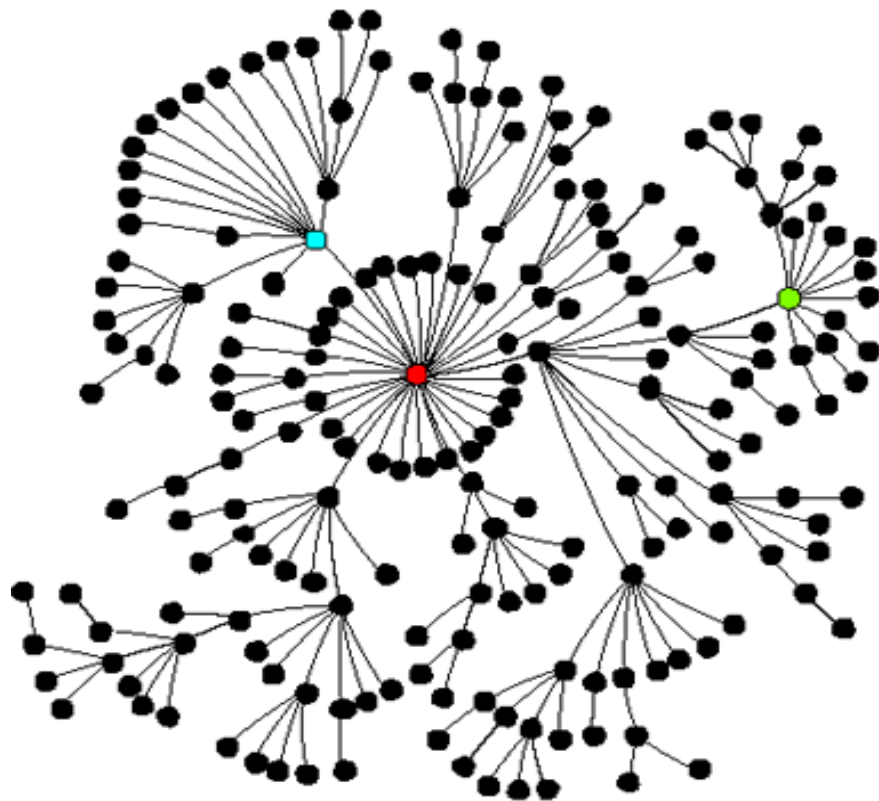
Szt. Tamás: az irigység saját lényünk fogyatkozása, miközben a másik nem lesz több

Kapcsolati mechanizmus – hálózatban irigykedünk

Az összehasonlítás hajlama a társas lét alapvető struktúrája és az irigység gyökere



Rejtett struktúrák



Mit irigylünk?

Hérodotosz: minél egyenlőbbek vagyunk, annál irigyebbek is

Francis Bacon: minél közelebb vagyunk egymáshoz, annál jobban irigykedünk: a hasonlóság az irigység *par excellence* feltétele – legitimizál

Az irigység vágyból keletkezik: az irigység tárgyát nem azért akarja megszerezni az ember, mert az érték a számára, hanem mert általa olyanná válhat, mint a másik

Mencken: a gazdagság „az a jövedelemszint, amely legalább évi száz dollárral meghaladja sógornőnk férjének a fizetését”

Az embereknek relatív helyzetük gyakran fontosabb, mint az abszolút: azt akarják megszerezni, ami másoknak megvan, és amire mások is vágnak

John Kenneth Galbraith: a fogyasztási kereslet nagy részét nem természetes szükségleteink, hanem társadalmi kényszerek diktálják

Sokaknak az az öröm, ha mások irigylik őket

Köszönöm a figyelmet!

Szvetelszky Zsuzsanna

70 211 8568

szvetelszky@gmail.com